

bymisjon

www.bymisjon.no

10 bud for en bedre by:

1. Gi rom for alle.
En by for alle kan ikke skapes ved at noen fjernes.
2. Øk sosialhjelpsatsene.
3. Sørg for flere rimelige utleieboliger.
4. Sats radikalt på hjemmebaserte tjenester og forebyggende arbeid blant eldre.
5. Styrk sykehjemstilbudet for personer med demens.
6. Gi tidlig hjelp til barn, unge og familier.
7. Øk satsingen på forebyggende barne- og ungdomstiltak.
8. Skap flere "drop-in"-arbeidsplasser til mennesker med varierende dagsform.
9. Opprett alternativer til lønnet arbeid. Alle vil delta.
10. Skjerp skjenkepolitikken for å forebygge vold i sentrum.

Fattigdom og selvrespekt

Igjen har det vært valg. Sammen med gode samarbeidspartnere har vi i Kirkens Bymisjon vært med på å sette fattigdommen på dagsorden. Gjennom stor høring på Youngstorget, og gjennom våre 'ti bud for en bedre by' der andre bud lyder: "Øk sosialhjelpssatsene".

På en måte burde saken være grei. Alle er mot fattigdom. Det er ingen partier som mener den bør tolereres.

Det er forresten ingen selvfølge. Det finnes nok av de som med et skuldertrekk vil si at det er slikt vi bare må regne med. Eller verre: At de fattige har seg sjøl å takke.

Men på spørsmålet om hva fattigdom på norsk egentlig er og hvordan den kan bekjempes, gis det ulike svar. Og det er fortsatt frustrerende langt igjen fra gode og velmenende politikeresvar til effektive resultater.

Går det an å være mot fattigdommen, men for de fattige? Dette er faktisk et avgjørende poeng. For mens fattigdommen skal avskaffes, må den som er fattig kunne oppleve seg som et menneske på lik linje med alle andre i dette samfunnet. Med krav på respekt, og grunn til selvrespekt.

Det finnes nedlatende politikerespråk overfor fattige, selv når politikere snakker om hvordan de vil utrydde fattigdommen. Det skjer når mennesker som på en eller annen måte sliter med å få endene til å møtes får høre - på eller mellom linjene - at de er annenrangs-mennesker. At de må bli noe annet, gjøre noe mer, prestere noe, for å bli 'skikkelige' borgere.

Og det skjer når det sies at det er viktig å holde sosialhjelpssatsene lave, så ingen skal 'fristet' til å la være å jobbe.

Regjering og byråd satser på 'arbeidslinjen'. Flest mulig i arbeid er resepten mot fattigdom. Vi er enige i det. Vi gjør mye for å bidra. Å ha et arbeid å gå til kan bety uendelig mye for et menneske, og en familie.

Likevel: Mange vil ikke makte å komme seg i arbeid. Hva med dem? Skal de oppleve at de nok en gang ikke strakk til?

Arbeidslinjen må gå parallelt med en aktivitetslinje. Vi tror det er viktig å gi mennesker mulighet til å delta, uavhengig av om det gir dem lønnsinntekt eller ikke. Dette er positivt for samfunnet, og byggende for selvtillit og tro på egne krefter. Disse linjene må likestilles, slik at det ikke oppleves nedverdiggende å befinne seg utenfor det normale lønnsarbeidet. Derfor må minstesatsene justeres opp.

Og disse linjene må kombineres bedre enn i dag. Det må være mulig å være så mye i arbeid som man makter, og så motta stønad til livsopphold som dekker resten. 70/30, for eksempel, eller 20/80.

Det blir spennende å se om politikere følger opp. For om det noe sted på kloden skal være mulig å utrydde fattigdommen, så må det være her.

La oss gjøre det til en æressak!

Sturla J. Stålsett
generalsekretær

BYMISJON

Informasjonsblad for Stiftelsen Kirkens Bymisjon Oslo
Tollbugata 3,
0152 Oslo
Telefon 22 36 55 00

Layout:
Waalder design
v/Jorunn Waaler

Hjemmeside:
www.bymisjon.no

Opplag:
26 500

IK-kontrollert
innsamlingskonto:
7011 05 18593

Redaktør:
Per Frogner

Journalist:
Atle Briseid

E-post:
firmapost@skbo.no

Trykk:
Glomvik trykkeri

10 bud for en

Fabian Stang (H) og politikere fra alle partiene i bystyresalen tok imot Bymisjonens "10 bud for en bedre by" på teaterbåten Innvik under valgkampen.

Budene ble laget som en utfordring til politikere i valgkampen og ble overlevert representanter for de største politiske partiene i Oslo under en presentasjon på teaterbåten Innvik i slutten av august.

- Med vår erfaring og vårt oppdrag ønsker vi også å være politiske aktører, sier generalsekretær Sturla J. Stålsett.

Stålsett mener at budene er like aktuelle også etter valget, og oppfordrer Oslos nye folkevalgte til kontakt og samarbeid under overskriften "En by for alle". Kirkens Bymisjon ønsker blant annet å forenkle levevilkårene til mennesker med begrensede økonomiske midler gjennom å øke sosialhjelpen, bygge flere rimelige utleieboliger og opprette alternativer til lønnet arbeid.

- Oslo kommune har lagt seg på en sosialhjelpsnorm for livsopphold som tilsvarende den statlige anbefalingen. SIFO-satsene ligger ca kr 2000 kroner per måned over dette og er uttrykk for et rimelig nivå på nøktern levestandard i Oslo, sier Stålsett.

Kirkens Bymisjon mener også at debatten omkring byens offentlige rom inviterer til forenklinger, som når man foreslår å fjerne personer som tigger, er avhengige av rus eller involvert i prostitusjon for å sørge for allmennhetens behov for trygghet i bymiljøet.

- Bymisjonen ønsker ikke å bidra til slike forenklinger og vil sammen med myndigheter og hjelpetiltak drøfte hva som vil fremme en god utvikling for alle i byen, sier Stålsett.

Forebygging

Han fremholder også viktigheten av å jobbe forebyggende, både blant eldre og blant barn og ungdom. Dette kan gjøres ved å lovfeste rett til eldresentre, opprette ungdomsklubber i alle bydeler, øke satsingen på skolehelsetjenesten og legge til rette for tiltak som gjør at barn, unge og familier i en vanskelig situasjon får hjelp så tidlig som mulig.

- Det er langt billigere og bedre å sette inn tiltak tidlig, enn å reparere når skaden har oppstått, sier han.

Tallspråk i eldreomsorgen

Innen eldreomsorgen er det også mye som bør forandres. Blant annet bør

bedre by

Kirkens Bymisjon har foreslått 10 konkrete tiltak som vil gjøre hovedstaden til en mer inkluderende by. Nå håper organisasjonen at Oslos nye folkevalgte vil være med og realisere dem.

Generalsekretær Sturla J. Stålsett overleverte budene til Fabian Stang (H), Ingrid Baltzersen (RV), Marianne Borgen, Ola Elvestuen (V) og Rune Gerhardsen (Ap). David Hanssen (Krf) var også til stede.

de hjemmebaserte tjenestene styrkes radikalt, og sykehjemstilbudet til personer med demens må utbedres betraktelig.

- I Oslo regner man at 8700 personer har demenssykdom. 80% av dagens sykehjemsbeboere er demente, men bare 16 % av plassene er tilrettelagt for disse. Kirkens Bymisjon utfordrer politikere til å bygge ut institusjonskapasiteten slik at denne befolkningsgruppens spesielle behov kan imøtekommes, sier Stålsett.

Da de 10 budene ble presentert for politikerne under valgkampen, kom det ros fra alle fløyer for denne typen politiske initiativ fra en ideell organisasjon. Flere av politikerne ga uttrykk for at de gjenkjente budene fra sine egne valgprogrammer. Både Rune Gerhardsen (AP) og Fabian Stang (H) hadde allerede valgt seg sine favorittpunkter blant bymisjonsbudene og understreket betydningen av å forplikte seg til en byutvikling som gir alle mulighet til rettferdig inkludering i fellesskapet. Alle politikerne signaliserte at de tok utfordringene alvorlig.

- Denne henger jeg opp på veggen på kontoret, den er et godt program for byen! sa Ola Elvestuen fra Venstre.

- Barna er viktigst! sa byrådsleder kandidat Marianne Borgen fra SV, og minnet om at Oslo er kommunen med flest fattige i Norge.

- La fattigdom få like stor oppmerksomhet som grådigheten, sa Borgen.

Kirkens Bymisjon håper den nye forsamlingen i bystyresalen er like interessert i å følge oppfordringene nå, som de var før valget.

Kirkens Bymisjons utfordringer til hovedstadens politikere lyder:

- 1. Gi rom for alle.**
En by for alle kan ikke skapes ved at noen fjernes.
- 2. Øk sosialhjelpsatsene.**
- 3. Sørg for flere rimelige utleieboliger.**
- 4. Sats radikalt på hjemmebaserte tjenester og forebyggende arbeid blant eldre.**
- 5. Styrk sykehjemstilbudet for personer med demens.**
- 6. Gi tidlig hjelp til barn, unge og familier.**
- 7. Øk satsingen på forebyggende barne- og ungdomstiltak.**
- 8. Skap flere "drop-in"-arbeidsplasser til mennesker med varierende dagsform.**
- 9. Opprett alternativer til lønnet arbeid. Alle vil delta.**
- 10. Skjerp skjenkepolitikken for å forebygge vold i sentrum.**

Når nøden blir allemannseie

Høstsola har inntatt Skippergata, og kafeen "Møtestedet" har nettopp åpnet. De runde trebordene fylles gradvis av kaffekopper og aviser. Kafeen er blitt et kjært sted for mange av byens rusmiddelavhengige i løpet av de fem årene den har eksistert. Samtidig er den også blitt et populært sted for journalister.

- Helse og sosialpolitikk blir viet stor plass i mediene, og Møtestedet har kompetanse på enkeltmenneskers utfordringer som vi er moralsk forpliktet til å formidle. Men det fører også med seg en del problemstillinger, sier daglig leder Håkon Løes.

Dagen i forveien var sosialbyråd Sylvi Listhaug på besøk, med Dagbladet på slep. De ville høre hva rusavhengige selv mente om systemet. Inn på Møtestedet kom de ikke, for Løes ønsker ikke at "journalister skal beite på våre gjester". Men ute i Skippergata var det mange som ønsket å si sin mening. Løes er skeptisk.

- På den ene siden vil vi bidra til å la folk få ytre seg og dermed kunne skape en endring i samfunnet og ha innflytelse over egne liv. På den andre siden er jeg imot en velferdspolitik som baserer seg på løsevne enkelthistorier, sier han.

Journalistikken lar seg forføre

Løes mener både helse- og sosialpolitikken og journalistikken altfor ofte lar seg forføre av tåre-dryppende historier.

- Hvis vi ikke hadde sett disse menneskene i mediene, hadde vi sviktet vår rolle i samfunnet. Så hvis vi skal kritiseres, kan det ikke være på det nivået, sier høgskolelektor i journalistikk og tidligere NRK-journalist, Audgunn Oltedal.

- Man må velge en historie for å illustrere et poeng, ikke skape en virkelighetsforståelse ut fra enkelthistorien. Det er en vesensforskjell, sier han.

Er mediene nødt til å brette ut svært personlige historier om nød og elendighet for å lage god journalistikk om sosiale temaer?

Daglig leder på Møtestedet, Håkon Løes, har mange eksempler på hvor belastende det kan være for gjestene å stå frem i mediene.

- Men er det ikke bra at folk får fortelle om sin egen hverdag?

- Jo, det er noe bra ved å la folk få snakke fritt til statsråder eller Dagbladet. Men det å gå direkte bort til rusa folk på gata og spørre for åpent kamera om hva de synes om systemet, kan svært fort få karakter av overgrep.

Mange av gjestene på Møtestedet kan fortelle tøffere livshistorier enn de fleste. Disse historiene kan stå i veien for selve saken, mener Løes.

- Pressen står i fare for å lage vulgære portretter når de lager veldig nærgående historier. Vi kan få følelse av å bli invadert, og da blir historien stående i veien for selve saken.

Belastende stereotyper

Løes synes den daglige nyhetsjournalistikken altfor ofte ender opp i stereotyper og unyanserte fremstillinger.

- Jeg forstår at journalisten trenger stereotyper. Å fremstille en rusavhengig så lite rusavhengig som mulig, er jo lite hensiktsmessig for saken. Men når nyansene blir utvasket og man fremstilles som en stereotypi, kan det oppleves svært belastende. Særlig når man så inderlig

ønsker å bli fremstilt som mer enn det - som seg selv.

Journalister er ikke klar over den understrekkende effekten det kan ha på selvbildet å bli trukket frem av mediene, mener Løes.

- Hvis en av våre gjester blir spurt om å fortelle sin historie i mediene, er det for å gi ansikt til rusmiddelavhengige, sosialhjelpsmottakere eller bostedsløse. Denne rollen blir dermed knyttet til dem som mennesker. Bare det at mediene henvender seg, vil oppleves som en bekreftelse av deres mislykkethet, sier han og legger til:

- Mediene sier at de ønsker å gi alle mulighet til å komme i tale. Min erfaring er at de veldig ofte først og fremst trenger en illustrasjon som er saftig nok til at reportasjen får publisitet.

Eksponerte alt

Den daglige lederen på Møtestedet har mange eksempler på hvor belastende det kan være å stå frem i mediene, også når historiene blir anonymisert.

- En av våre gjester ble intervjuet av BBC om ruspolitikken i Norge. Han hadde lange samtaler med en hyggelig og interessert journalist, der

han fortalte om sine personlige utfordringer. Dette var samtaler han burde hatt med en psykolog eller lege – ikke en journalist. Han eksponerte seg selv for alt som hadde gått galt i livet, og det medførte en langvarig depresjon, sier han.

- De fleste journalister er flinke til å snakke med folk, med de skal være klar over hva de bringer folk inn i, mener Løes.

Det å bli eksponert i mediene, kan også få konsekvenser langt inn i fremtiden. Da statsministeren besøkte Møttestedet før jul, lot en av gjestene seg filme. Tre kvart år senere så han seg selv på tv som en illustrasjon til en helt annen sak. Da var han i en livssituasjon hvor han forsøkte å etablere seg som rusfri i et nytt nærmiljø.

- Og da passet det særdeles dårlig at et klipp fra hans gamle liv rullet og gikk på TV2s morgen-nyheter hver eneste halvtime, sier Løes.

- Gir stemme til saken

På Høgskolen i Oslo sitter Audgunn Oltedal. Gjennom 25 år som NRK-journalist, og nå som høgskolelektor ved journalistutdanningen, har hun tenkt mye over pressens trang til personfokusering. Hun mener det er noe av journalistikkens styrke.

- Det er forståelig at journalisten ønsker å finne mennesker som kan gi en stemme til saken, og jeg synes det er noe bra ved journalistikken at den ikke bare er tørr og faglig, men at den dreier seg om menneskene det gjelder. Oltedal fastholder at det er pressens oppgave å søke kilder i alle miljøer.

- Hvis vi ikke hadde sett disse menneskene i mediene, hadde vi sviktet vår rolle i samfunnet. Så hvis vi skal kritiseres, kan det ikke være på det nivået. For hva skal journalistikken være om ikke det er personlig?

- *Går det an å lage god journalistikk uten personfokuseringen?*

- Jeg tror det er fåfengt å ønske seg en annen type medievirkelighet enn den vi har. Å skrive en sak med bare fagfolk som kilder, og ikke den det gjelder, er umulig. Spørsmålet er i større grad: hvordan bruker journalisten sine kilder?

Krav til sannhet

Kildekritikk og krav til sannhet bør være like fremtredende enten man intervjuer maktpersoner eller rusavhengige, mener Oltedal.

- Samtidig vil jeg legge til at det er vanskelig å trekke i tvil andres personlige historier. Men det som blir publisert, må være sant, og det er journalistens jobb å sjekke at det er slik, sier hun.

For å presentere en virkelighet som er så tilnærmet riktig som mulig, må man kjenne fagfeltet godt og søke mange kilder, sier Oltedal.

- *Er man nødt til å skape stereotyper for å få frem et poeng?*

- Å skrive en sak med bare fagfolk som kil-

der, og ikke den det gjelder, er ikke noe ideal. Spørsmålet er i større grad: hvordan bruker journalisten sine kilder? Hun mener man bør være ekstra varsom med valg av ord når man omtaler miljøer man selv ikke er en del av.

- Dette gjelder ikke minst når man skriver om folk som ikke har midler til å slå tilbake. Det er ikke det samme styrkeforholdet mellom en journalist og en rusavhengig, som det er mellom en journalist og en bankdirektør, sier hun.

Personlig gevinst

Både Oltedal og Løes er gjeldende om at det først

og fremst er i den daglige journalistikken at problemer kan oppstå. Lengre reportasjer og dokumentarer har som regel både tid og plass til å gi et sannferdig bilde av den som blir intervjuet.

- Folks liv er altfor sammensatt til at det går an å gi gode beskrivelser på to minutter eller tre spalter. Disse menneskene fortjener rom hvis de skal fortelle om livene sine. Når de blir tatt på alvor, kan journalisten med sitt skarpe blikk skrive slik at intervjuobjektet får et fint bilde av seg selv. Da har journalistikken ført til en gevinst, sier Løes.

Ville fortelle for å hjelpe

- Jeg synes det er nødvendig å gå tett. For å lage en god dokumentar og få frem sykdomsbildet, må du komme inn til kjernen, sier Ellen.

er bra at dere journalister finnes, dere tar opp tabubelagte temaer og får ting frem i lyset, men dette passer ikke meg.

Etter mange intervjuer og flere tv-opptredener er Ellen i dag en sterk og rutinert kvinne når det gjelder å takle forespørsler fra mediene. Det har hun ikke alltid vært.

- Det er gjennom dårlige erfaringer jeg har blitt så sterk. Det var noe helt annet rett etter at dokumentaren hadde blitt vist på NRK. Jeg angret på alt jeg hadde sagt, og sammenliknet meg med de to andre i filmen, som jeg syntes hadde gjort det mye bedre. I denne perioden fikk jeg veldig mye hjelp av Aksept, og etter hvert ble jeg veldig stolt over det jeg hadde gjort, sier hun.

Så lenge journalistene ønsker å få fremstille tingene på en saklig måte, har Ellen ingen ting imot at de går tett på. Faktisk var det slik at journalistene fra NRK hadde utelatt en del personlige opplysninger til tv-dokumentaren som Ellen gjerne ville ha med. Derfor godtok hun ikke førsteutkastet som journalistene viste henne, og programmet ble klippet på nytt. Resultatet ble en enda sterkere historie.

- Jeg synes det er nødvendig å gå tett. For å lage en god dokumentar og få frem sykdomsbildet, må du komme inn til kjernen. Men jeg leser ikke saker som bare handler om elendighet. Det må være lyspunkt. Det må være flere nyanser, sier hun.

- *Er det temaer du ikke ønsker å fortelle om?*

- Ja, jeg hadde ikke gått ut med ting som har med familien eller nærmiljøet å gjøre, sier hun.

- *Har du mest positive eller negative opplevelser etter å ha vært i mediene?*

- Jeg har helt klart mest positive følelser, sier hun.

Både NRK, TV2 og Hjemmet har fått feste hiv-positive Ellens sterke historie til tape eller blokk. Men da Aftenposten ville lage en "stakkars-deg-sak", satt hun foten ned.

Avisa hadde fått med seg at Ellen ikke var invitert til prisutdelingen Gullruten i Bergen selv om dokumentaren hun sterkt bidro til; "Å leve med hiv", var nominert i kategorien "Beste fakta- og aktualitetsprogram".

- Å lage en sak om "stakkars meg" som liksom var blitt misbrukt av NRK - det ble ikke aktuelt. Den er jeg ikke med på, sier hun.

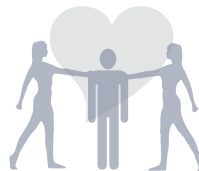
For Ellen følte seg slett ikke utlevert. Hun ønsket å fortelle om sitt liv som hiv-positiv for å bryte med fordommer og tabuer.

- Jeg ville fortelle min historie for å hjelpe andre mennesker som sliter med isolasjon og selvmordstanker. Så jeg sa til Aftenposten: det

tekst og foto: Atle Briseid

Jubileumsutfordring fra Pårørendeskolen:

Demensomsorgen trenger forpliktende løft

Samtaler med pårørende ved Ammerudhjemmet for 15 år siden har vokst til en bevegelse som er i ferd med å bli landsdekkende. "Pårørendeskolen" for nære slektninger av demente feirer 15-årsjubileum i år og markerte utviklingen med fagseminar og politisk debatt på Paulus sykehjem i Oslo. Budskapet: Demensomsorgen i Norge er bekymringsfullt dårlig. Det trengs en nasjonal satsing og forpliktende demensplaner i alle kommuner.

Pårørendeskolens sterke støtter og utviklere: Fra venstre: daglig leder Anita Ellefsen, Kristin Borg (Demensforeningen), grunnlegger og tidligere leder Kirsti Hotvedt og mangeårig frivillig og pårørende Inger Johanne Pedersen.

Festdagen ved Pårørendeskolen i Oslo ble også en alvorsdag, der de fleste som hadde ordet kunne samle seg om at det er stort behov for bedre samordning, mer ressurser og faglig satsing for å kunne møte den voksende gruppen av eldre demente.

Noen tall som sier det meste referert flere ganger i løpet av fagdagen: Norge har ca 70 000 demente. I sykehjem er ca 80 prosent av beboerne demente, men plasser som ble spesielt tilrettelagt for demente dekker bare 16 prosent. Ca 40 prosent av ansatte i eldreomsorgen er ufaglært arbeidskraft. utfordringene handler blant annet om overganger, støttekontakter for demente og pårørende, tilrettelagte institusjoner og et forpliktende lovverk.

Verdifull skole

Pårørendeskolen, som i Oslo er et samarbeid mellom Kirkens Bymisjon og Demensforeningen, har utviklet uvurderlige tilbud for mange pårørende. Flere pårørende hadde ordet på konferansen og kom med gripende og rystende fortellinger om år med fortvilelse og frustrasjon over tungrodd

offentlige systemer og stor personlig belastning

Kursmodellen som gjennom årene er utviklet, inneholder kurskvelder der både fagfolk og pårørende innleder, og der det er god anledning til utveksling av erfaringer.

- Mange har erfart at skoletilbudet bidro til å snu dagene fra fortvilelse til forståelse, og fra ensomhet til fellesskap, sier Kirsti Hotvedt, Pårørendeskolens leder gjennom mange år.

Hun leder nå en nasjonal satsing fra Nasjonalt kompetansesenter for demens, med sikte på å etablere lignende skoler i alle landets kommuner.

Helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad varslet ny nasjonal satsing på demensomsorg.
- Alle har rett til omsorg, sa statsråden.

Politisk utfordring

Pårørendeskolens nye leder Anita Ellefsen starter sin gjerning ved Pårørendeskolen med en politisk utfordring der det avdekkes behov for både nasjonale og lokale forpliktelser i demensomsorgen. Generalsekretær Sturla J. Stålsett var blant de som formulerte dette i sitt innlegg om å "Løfte demensomsorgen".

- Vi er bekymret for utviklingen! Oslo har lavest dekningsgrad av skjermede plasser i Norge. Det trengs en kommunal demensplan, en valgfrihet som er tilpasset de som ikke selv kan velge, og ressurser som får det til å virke!

Helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad var blant politikerne som svarte på utfordringen. Hun understreket behovet for en bred informasjonskampanje som kan fjerne tabuer og skape mer forståelse for demens og pårørende som lever tett på den syke.

- Mangel på kunnskap gir diskriminering, sa statsråden og varslet en demensplan som blant annet skal satse på mer forskning og legge opp til et lovfestet dagtilbud, en opplæringspakke for ufaglærte og pårørendeskoler/samtaletilbud over hele landet. Hun vil også styrke den medisinske kompetansen og øke antall leger i eldreomsorg.

Pårørendeskolens dagskonferanse ble avsluttet med lokalpolitisk debatt, sterkt preget av valgkampens rivalisering, men med felles fokus på at demensomsorgen virkelig trenger et forpliktende løft.

- Utfordringen handler først og fremst om kvalitet, sa Inge Lønning (H) som minnet om den store mengden ufaglært sykehjems personale og lave legehønløninger i eldreomsorgen.

- Det ville ikke vært godtatt i andre bransjer, sa han.

tekst og foto: Per Frogner

Bjørg Emilie Moen, daglig leder av Norske Grafikere, og kunstner Nico Widerberg med bildet "By", som skal selges til inntekt for Kirkens Bymisjons arbeid i Kvadraturen under den store salgsutstillingen i oktober.

Kunstnere med hjertet midt i byen

Norske kunstnere strømmer til for å bidra til salgsutstillingen "Med hjertet midt i byen" i oktober.

Deler av overskuddet skal gå til kreativt arbeid blant brukerne ved flere av Kirkens Bymisjons virksomheter.

Billedhuggeren og grafikeren Nicolaus Widerberg dukker ned i bunken av bilder som står lent mot veggene inne på verkstedet på Sagene. Noen sekunder senere trekker han frem et grafisk trykk i rødt og gult som forestiller en torso uten armer.

- Dette heter "By". Det passer vel bra til en utstilling for Kirkens Bymisjon? Dette er det siste trykket som er igjen, så det kan kanskje innbringe litt penger, sier han.

Widerberg er en av 53 kunstnere som sporenstreks svarte ja da foreningen Norske Grafikere spurte om de ville stille med bilder til en salgsutstilling til inntekt for Kirkens Bymisjon 13-28. oktober. En så positiv og kontant respons har Norske Grafikere aldri opplevd på noe prosjekt tidligere.

- Dette gikk "rett hjem" og viser at kunstnere tenker utover seg og sitt. Kreative mennesker er ofte følsomme mennesker, og mange har kjent på skyggesidene av livet, sier daglig leder Bjørg Emilie Moen.

Hjertet midt i byen

Norske Grafikere og Kirkens Bymisjons hovedkontor er praktisk talt naboer i Kvadraturen. Derfor var det naturlig å kalle samarbeidsprosjektet "Med hjertet midt i byen". Målet er å fremme Kirkens Bymisjons arbeid i bydelen og presentere god samtidsgrafikk for publikum. Flere kjente og etterspurte kunstnere bidrar, blant andre Magne Furuholmen, Håkon Gullvåg og Håkon Bleken.

- Det er viktig med navn som publikum kjenner for å trekke oppmerksam-

het til utstillingen. Men jeg skal love at engasjementet er minst like stort blant de mindre kjente kunstnerne, sier Moen.

80 bilder skal stilles ut både i Norske Grafikeres galleri i Tollbugata, i noen av Kirkens Bymisjons virksomheter og på internett. Ved salg får Kirkens Bymisjon deler av inntektene. I tillegg har flere av kunstnerne på eget initiativ gitt bort kunstverk som skal selges under en stor auksjon. Inntektene fra denne auksjonen tilfaller i sin helhet organisasjonen.

- Vi er overveldet over responsen. Det viser at kunstnere er engasjert i livet rundt seg, sier Henning Høiner i Kirkens Bymisjons innsamlingsavdeling.

Setter pris på arbeidet

Noe av overskuddet fra salgsutstillingen skal gå til kreativt arbeid blant brukerne ved flere av Bymisjonens virksomheter. Det er noe Widerberg og de andre kunstnerne setter pris på.

- Det er veldig fint å kunne være med og lage et tilbud til personer som har lite tilbud fra før, sier Widerberg.

- Hva er det ved kunstnersjelen som gjør at så mange ønsker å bidra?

- Kunstnere blir noen ganger oppfattet som selvsentrerte, men de er også opptatte av å kommunisere og gjøre noe som betyr noe, sier han.

- En ære

Widerberg blir ofte spurt av ideelle organisasjoner om å bidra, og han svarer nesten alltid ja. Ett av hans bilder blir for eksempel brukt som motiv på Kirkens Bymisjon julekort.

- Jeg føler det som en ære å få være med. Ved å gi, får jeg noe tilbake. Og jeg vet at Kirkens Bymisjon gjør et viktig arbeid blant svake grupper i samfunnet, sier Nico Widerberg.

tekst og foto: Atle Briseid

A-senterets institusjonssjef Mari Haarstad og fagsjef Haakon Holmberg inviterer i høst til 50-årsjubileum og seminar med temaet "Rus bak speilet".

A-SENTERET.

- Klinik for rusmiddelbrukere/alkoholavhengige i Oslo
- Eies og drives av Kirkens Bymisjon
- Etablert høsten 1957
- Ca 650 pasienter ved poliklinikk årlig
- 16 døgnplasser
- Organisert under spesialisthelsetjenesten i Helse Sør-Øst

- A-senteret tar ikke standpunkt til generelle rusvaner. Til det er enkeltmennesker og situasjoner for ulike, sier Holmberg. Men vi ser at avhengigheten ofte handler om mer enn antall glass. Rusproblemer er knyttet både til helse, sosial situasjon, økonomi og andre forhold. Et kontrollert forbruk kan i en gitt situasjon bli til avhengighet.

- Er det like stort tabu som før å ha et rusproblem?

- Kanskje er det blitt større, sier Haarstad. - Troen på egen kontroll ser ut til være sterkere enn før. Da blir et rusproblem også et sterkt nedelag.

Trenger språk

- Vi trenger et mer nyansert språk om rusproblemer, sier Holmberg. – Det gjelder særlig nå når folk i rusbehandling har pasientstatus. Det kan føre til en "sykeliggjøring" som setter noen personer med store avhengighetsproblemer i bås, og som skjuler mange andre og nyanserte uttrykk for russkader: Fallulykker, vold, konflikter, drukning, krenkelser. Mye av dette er rusrelatert, men fanges ikke opp – fordi vi ikke har språk for det som folk kan kjenne seg igjen i.

A-senteret går videre i jubileumsåret med oppdatert erfaring i dagens rus-sektor. Og de er anerkjente – ikke minst blant pasienter og brukere. På de jevnlige brukerundersøkelsene har de topp skår på "respekt". - Det viser at faglighet også handler om et varmt menneskelig møte, sier fagsjef Haakon Holmberg i jubileumsåret.

tekst og foto: Per Frogner

Norsk folkerus i endring

Norske rusvaner endrer seg. Alkohol er tilstede i flere sammenhenger enn før. Flere kvinner søker hjelp mot alkoholrus. Andelen unge rusavhengige øker. I sitt 50-års jubileumsår merker A-senteret i Kirkens Bymisjon endringene.

I 50 år har A-senteret vært et bredt og sentralt behandlingstilbud til mennesker med alkoholproblemer i hovedstaden. Det første "Sosialbygget" var en nyvinning i 1957.

A-senteret er i nyere tid endret av rusreformen der behandlingstilbudet er del av spesialisthelsetjenesten i Helse Sør-Øst. Klienter er blitt til pasienter, behandlingen er både sosialt, psykologisk og medisinsk fundert og det moderne A-senteret er mer enn noen gang et solid tverrfaglig kompetansesenter innen rusfeltet.

Folk flest

Vi oppsøker jubileumsklinikken med nysgjerrighet om det moderne rusbildet. Den tidligere avrusingsklinikken er borte og innslaget av "gatefylliker" er endret over mange år. Men alkoholen setter fortsatt dramatiske spor i høyst forskjellige deler av befolkningen.

- Fortsatt kommer mange slitne personer med svak sosial og økonomisk bakgrunn hit, men bildet er meget sammensatt, sier fagsjef Haakon Holmberg. Blant pasientene har vi også folk med

god jobb og inntekt og hjem og familie inntakt, men som i en utsatt livsfase får alkoholproblemer de trenger hjelp til.

- Hva er utviklingstendenser i den norske "folkerusen"?

- Alkohol er tilstede i flere sammenhenger enn før, sier Mari Haarstad, ny institusjonsleder ved A-senteret. Flere og flere anledninger til drikking endrer drikkemønsteret. Vi er kommet "nærmere Europa" i våre samværsvaner, med hevede glass både i arbeids- fritids- og familiesammenhenger. I tillegg ser den tradisjonelle "rotbløya" ut til å holde stand. I en slik alminneliggjøring av alkohol er det mange som ikke ser faresignalene før det er for sent, sier hun.

18. oktober inviterer A-senteret til fagseminaret "Rus bak speilet". Da står bl.a temaet "Fyll, fest og følelser" på programmet

- Hvem rammes av alkoholproblemer nå?

- Bildet er like variert som tidligere, men vi ser noen nye tendenser. Flere unge i 20-årene kommer hit henvist fra f.eks fastlege. Kvinneandelen er fortsatt mindre enn menn, men den øker.

- Hva er rådene fra dere som kompetansesenter?

A-senteret fyller **50** år
1957 **50** 2007

Velkommen til jubileumsseminaret "Rus bak speilet" 18.oktober

Foredrag ved Sverre Nesvåg, Fanny Duckert, Olav-Gunnar Ballo, Aino Lundberg m.fl.

Sted: Henry-Dunnant-salen i Røde Kors-bygget i Oslo

Påmeldingsfrist: 5. oktober

Fullt program og detaljer for påmelding på www.a-senteret.no

Påvirkningsagent – med tro på mennesket

Hun sier det er som å komme hjem. Oddrun Remvik er den nye direktøren for den store bymisjonsavdelingen Helse & sosial. Hun har så vidt begynt, men ser allerede at her kan hun få bruk for all sin erfaring – fra kirke, sosialfag, fagforening og politikk. Hun gleder seg til å være påvirkningsagent, med tro på mennesket – på hellig grunn.

Påvirkningsagent er et ord med god klang for Remvik. Det er egentlig det hun har drevet med hele sitt voksne liv: Å delta aktivt i samfunn og organisasjoner for å påvirke makt og samfunnskrefter til beste for undertrykte mennesker. Med verdier og et kristent livssyn i bunnen for sitt engasjement.

Hun har tatt store oppdrag og utfordringer før på den veien: 16 år i fagbevegelse, 10 av dem som leder for FO – *Fellesorganisasjonen for barnevernspedagoger, sosionomer og vernepleiere* – et mektig forbund som hun selv var med å grunnlegge. Nestleder i Kirkelig fellesråd i Oslo, medlem av Paulus menighetsråd, landsstyremedlem i SV, styremedlem i Kirkens Bymisjon i Oslo - og før hun begynte som ansatt i Kirkens Bymisjon: Generalsekretær for Norsk oversetterforening. Kulturen er langt framme og får aktivt uttrykk der den blidmyndige sunnmøringen tar ordet. En velbrukt diktsamling med mange oppslagsmerker ligger stadig ved siden av sakspapirer og notatblokk.

- God litteratur beriker livet! Og med dikt får du sagt så mye med korte ord, sier hun – og har et favorittsitat på strak arm:

- Eg veit ikkje kvar eg skal – men eg gled meg medan eg kjem dit... (Ann Kavlil).

Det er slik hun kjenner det nå. Hun har startet på noe stort og nesten uoversiktlig, som leder for 14 virksomhetsledere i Kirkens Bymisjon. Sammen har de det store ansvaret for rusbehandling, gatenær kontakt, psykiatritilbud og den glade utfordringen med Hudøy Feriekoloni.

Tro på mennesker – og Gud

- Har du tro på behandling og endring?

- Jeg har tro på mennesket. At alle har evnen til å endre noe i eget liv når de har viljen til det selv. Men endringer kan være veldig forskjellige. For noen kan det være bare noe lite som skal til, for andre kan det være en hel livsendring.

Også dette gir mening i lederrollen i Kirkens Bymisjon. Her er både den grundige terapien ved rus- og psykiatrivirksomhetene – og kontaktarbeidet ved kafeen Møtestedet – eller Natthjemmet for kvinner, der det viktigste er å være tilstede for dem som trenger det.

Den nye direktøren snakker også lett om sin gudstro og sitt kirkelige engasjement.

I mange kirkelige verv har hun arbeidet for en åpen og radikal kirke som kan møte mennesker "der de er" – med respekt og verdighet. Hun håper på en bymisjonsutvikling med et nært samarbeid med lokalmenigheter – der Kirkens Bymisjon fortsatt kan våge å ta standpunkt i kontroversielle saker. Ikke som et sært alternativ, men et arbeidslag i kirken som kan utveksle og inspirere.

Selv er hun aktiv kirkegjenger i Paulus menighet i Oslo.

- Der har jeg lært verdien av å ha et "helligsted". Å kunne gå dit og ha et lite møte med det store og hellige gir meg styrke. Det løser ikke mine problemer, men utfordrer og inspirerer, og jeg kan finne hvile.

- Kan det finnes slike helligsteder i Bymisjonens institusjoner?

- Ja. Så lenge det er et tilbud og ikke som krav om tro. Vi må vi ikke blande rollene som forkynnere og behandlere. Men i Kirkens Bymisjon er det viktig at det finnes rom for å uttrykke tro – og mulighet til møte med små "helligsteder"

- Hva med ditt politiske engasjement i den nye jobben?

- Jeg er glad for at Kirkens Bymisjon har bestemt seg for å være politiske aktører. Men det er selvsagt at vi ikke skal være partipolitiske. Derfor synes jeg det var fint at politikere fra flere partier kjente seg igjen da vi lanserte "10 bud for en bedre by" før kommunevalget.

Jeg vil være med på å ta standpunkt for undertrykte mennesker og stå sammen med de som trenger støtte. Vi har kunnskap som utfordrer oss til dette i Kirkens Bymisjon, selv om vi også må erkjenne at alt ikke er enkelt. Vi må våge å ta standpunkt – også om det gjør oss upopulære.

Som direktør er hun ikke blant dem som til

For å komme tettere på arbeidet, har Oddrun Remvik begynt å sykle gjennom Skippergata på vei til jobben.

ODDRUN REMVIK (55)
Oppvekst: Spjelkavik, Ålesund
Nytilsatt direktør for Helse & sosial i Kirkens Bymisjon Oslo
Sosionom med praksis fra rus/psykiatri/sosialkontor
16 år i fagbevegelsen
1992 – 2002: Startet og ledet Fellesorganisasjonen
2003-2007: Generalsekretær i Norsk oversetterforening
Tidligere styreverv og utvalgsarbeid i kirke og politikk, bla styremedlem i Kirkens Bymisjon Oslo.

daglig vil stå nærmest brukere og klienter. Men som utdannet sosionom og med lang erfaring som sosialarbeider vet hun mye om menneskelige møter. Men for å komme tettere på har hun i hvert fall gjort en ting sånn til hverdags: Den syklende direktøren har begynt å legge veien gjennom Skippergata på vei til og fra jobb...

tekst: Per Frogner foto: Atle Briseid

- Hold uroen varm

Vi sitter i alene i bakgården i Bymisjonscenteret på Tøyen, der Børre har vært prest og daglig leder siden 1999. Kanskje er det den stille ettermiddagen, eller bautaen av den legendariske bypresten Mikal Hertzberg som ser på oss borte i hjørnet, eller ettertankens alvor som gjør det – det blir i hvert fall en lavmælt prat. Slik han med sin milde Stavangerstemme har møtt hundrevis av mennesker som har trengt en samtale. Børre tenker og snakker fritt om sine mange og viktige år i Bymisjonen – fra starten i Kirkens SOS, til administrativt arbeid som seksjonsleder ved hovedkontoret, til tjenesten i Bymisjonscenteret og hverdagsmenigheten her. Drømmejobben! har han sagt mange ganger om dette – å være blant og sammen med mennesker som har fått for mye eller for lite av noe, men som ellers er som folk flest. De som har lært han så mye om hans eget liv.

- Jeg har en funksjonshemmet søster og har nok alltid kjent verdien av å bety noe for andre. En slags omsorgsimpuls, sier han om sitt livslange valg med å være blant mennesker med vanskelige liv. Men han er blitt mindre snill av det med årene.

- Omsorgsarbeid lett kan føre til at du selv blir utydelig. Jeg blir det hvis jeg ikke også viser mine egne behov i møte med folk. Jeg har oppdaget at folk kan sette pris på andre sider ved meg, også når jeg ikke bare er "den snille" og vi møtes som gjensidige personer.

Børre Arnøy har vært bymisjonær i 15 år...

Det ekte

Onsdagsmessene i hverdagsmenigheten som Børre har ledet på Tøyen samler folk fra et bredt spekter. Her møtes folk med bolig fra asfalt til slott, studenter, pasienter, folk med dårlig råd og god tid - og kirkefolk som trenger alternative former og fellesskap. Børre tror det er ektheten i miljøet som samler og utfordrer folk her.

- Vi bruker ikke målgruppe-etiketter her. Vi forsøker å legge til rette for redelighet og åpenhet, og når folk som har det vanskelig da kjenner seg hjemme, får vi alle en gave når de blottstiller seg. Vi bruker så mange krefter på skjule ting i våre liv. De som har mistet mye gjør ikke alltid det, og det avdekker noe rotekte og egentlig som alle kan kjenne igjen: Sårbarheten. Han spør fortsatt seg selv om hvorfor han ikke har tatt flere skritt over den terskelen. - Kanskje fordi noen må forvalte tryggheten og favne de som trenger det, sier han stille.

- Hva har vært ditt oppdrag som bymisjonsprest?

- Den praktiske diakonien er blitt mer og mer viktig. I Bymisjonen siterer vi ofte Frans fra Asissi som sa at vi skal forkynde evangeliet, om nødvendig med ord. Jeg merker at tanken om den nesten ordløse diakonien er utfordrende. God diakoni er forkyndelse god nok! Den kjærlige handling er forkyndende. Den ordløse tjenesten som verken ber høyt eller leser skrift-

- Børre Arnøy skal slutte. Nyheten har gått som et vemodig pust gjennom Kirkens Bymisjon i Oslo. En av organisasjonens mest profilerte ledere forlater jobben etter 15 år. – Hold uroen varm! sier han på vei ut.

steder kan være viktig for å gi folk en mulighet til å nærme seg kirken i sitt eget tempo. Nei til åndelig forkjørsrett! sier den erfarne presten, og mener han gjorde en viktig prestjobb også som grillkokk på sommerturen dagen i forveien. - Men dette er en kirke, legger han til. De som kommer hit velger forkynnelsen, og her får de både være ordløse – og utvikle et språk.

Gatas sakrament

Et språk han selv har vært med på å utvikle er lystenningen, som brukes hyppig i bymisjonssammenheng. – Det har utviklet seg til å bli gatas sakrament, formet av folk. Det er en tradisjon som for alvor kom tilbake ved Kong Olavs død, og som er i ferd med å bli et kirkelig rituale. Det viktige med det er at folk kan legge livene sine i det, og det må jo være noe av et helligste vi gjør. – Det brukes like mye utenfor – som i kirken. Jeg ser det i fengslene. Der spretter folk opp og deltar når vi kommer til lystenningen. Det gjør hverdagslivet synlig. Jeg er glad for at kirken etterhvert tar dette folkelige uttrykket i bruk på alvor!

Som bymisjonsprest gjennom 15 år har Børre vært med på å forme både teologi, standpunkter og tenkemåter i den gamle organisasjonen. Kirkens Bymisjon blir av og til kalt radikal. Er den det?

- Diskusjoner om hvor langt ut på "fy-skalaen" vi ligger er ikke så interessante. Det viktigste er at vi bidrar til en radikal kirke. En kirke som ikke er det, gjør ikke jobben. Kirkens oppdrag må jo være å åpne dører, være hos folk når de blir tråkket ned, skape fristeder. Liturgi og bekjennelse skal

Børre Arnøy har lært mye om seg selv og andre på Bymisjonscenteret. - Ingen ting er sterkere enn når folk finner kraften i seg selv, sier han.

være radikale. De må lete etter hva evangeliet vil si oss i dag. Hvis vi slutter å lete, mister vi alt, sier Børre – og mener at en kirke som er mest opptatt av å forsvare sin posisjon lett blir en maktkirke. Han tror Kirkens Bymisjon har bidratt til kirkelig utvikling og er glad for at organisasjonen så tydelig er en del av kirken. Hold uroen varm! er hans oppfordring til kirke og organisasjon.

Menneskelige dokumenter

Som bymisjonsprest og medmenneske har rogalendingen og oslomannen gjort inntrykk på mange. En av dem han har fått bistå med råd og støtte

Bildet som også ble frimerke. Børre Arnøy som en av prestene i møte med "menigheten" på Plata.

gjennom lang tid sa det slik: "Når du møter Børre, aner du Gud". Han blir utilpass av slike komplimenter, og snur på det: – For meg er det motsatt. Jeg synes jeg møter Kristus i en som trenger noe – og som lider. Det gir meg mening i ordene "Jeg tror på Jesus". Det er sterkt og noe av det mest oppbyggelige jeg vet.

Dette er jo en slags "erfaringsteologi". I et studieopphold så Børre nærmere på den såkalte frigjøringsteologien og forsoningsteologien fra kirkene i sørlige verdensdeler. Han ser at hans egen erfaringsteologi ligner, og at den er mer enn boklærdom. – Du har jo lest "de menneskelige dokumentene," har noen minnet han om.

- Men veldedighet advarer du mot?

- Ja – i hvert fall lysten til å være god for å dekke eget behov. Den gammeltdagse veldedigheten kan lett fungere slik. Herskere har gitt folk brød og sirkus for å opprettholde egen makt. Men veldedighet kan også inneholde et genuint ønske om å hjelpe. Utfordringen er å la dette engasjementet bli til solidaritet, å stå sammen med den som lider. Det ligger en avstand i veldedighet som ikke handler om å dele liv. Fellesskapet er viktigst for folk nes-

ten uansett hva vi makter å gi. Gaver er vanskelig å følge opp, innrømmer den erfarne bymisjonslederen.

Han er redd for en veldedighet som bare sier: "Her har du en smakebit på hvor godt du kunne ha hatt det...."

Aksjonist. Børre forebereder Lys i mørket-aksjonen og henger enda en gang opp banneret: Gud er i byen.

Blomstringskraften

Vi er ved kjernen av det Børre er opptatt av i så mye av sitt menneskearbeid: Blikket for det den enkelte selv har av ressurser og personlig kraft. På fagspråket heter det "empowerment" – myndiggjøring. Børre har også kalt det "blomstringskraften"

- Ingen ting er sterkere enn når folk finner den kraften i seg selv, sier han. - Jeg vet det fra eget liv. Det er noe

alle har. Ingen kan skape den hos andre, men den kan holdes nede. Det er et overgrep! Noe av det viktigste vi gjør er å legge til rette for at den kraften får rom hos hver enkelt.

Han skal fortsette med den tilretteleggingen når han fra i høst går over til å lede Diakoniseret ved Lovisenberg i Oslo. Oppdraget er å "fremme diakoni i kirke og samfunn". Også uten gategudstjenester, bymisjonskro, store innsamlingsaksjoner eller fengsels- og hospitsbesøk tror han det handler om noe av det samme.

- Å være medmenneske er ikke en spesialitet for Bymisjonen. Under TV-aksjonen Hjerterom så vi det tydelig. Når det spesielle blir gjort alminnelig, kjenner mange seg igjen. Å være menneske innebærer noen ganger å ha det vanskelig, uansett bakgrunn. Det blir utfordringen til kirken også: Å invitere inn det livet som finnes, og tåle å høre både banning og bønn. Folk er folk – og Gud er opptatt av folks klager.

tekst: Per Frogner foto: Atle Briseid og arkiv

Men Gud var ikke død!

I min studietid på begynnelsen av 70-tallet, drømte en del av den intellektuelle vestlige verden om en verden uten Gud. "Gud er død-teologien" gjorde sitt inntog med en forventning om at verden var i ferd med å bevege seg inn i en sekulær, religionsløs tid.

Mennesket ble oppfattet som i ferd med å bli myndig og trengte ikke religion i tradisjonell forstand. En ganske forhastet konklusjon, skulle det vise seg. For en religiøs renessanse synes å være under utvikling i de fleste verdensdeler, også i det sekulære vesten.

Åndelighet tilbake

Men den nye åndeligheten tar andre og nye former. Vi er vitne til at religiøsitetens frisettes fra tradisjonelle tankemønstre og institusjoner. De nyreligiøse eller nyåndelige bruker et språk vi ikke er vant til. De tar ikke nødvendigvis veien til kirken. Men det er heller ikke slik at de med nødvendighet går andre steder.

Det mest tydelige trekket er at det skjer en folkeligjøring og privatisering i form av at den enkelte setter sammen sin egen tro. Svært mange mennesker er på vandring i det åndelige landskapet. Mye er diffust og åpent. Og i motsetning til de gamle pilegrimene, vet de nyåndelige ikke nødvendigvis hvor målet er.

Speiler samfunnet

Frisettingen i samfunnet har altså sine paralleller i kirken. Religiøsitetens blir også noe vi fritt velger. Nyåndeligheten blir en viktig del av menneskers

selvutvikling med et stort press på den enkelte til å skape sin egen tro. Å skulle skape sin egen identitet, også sin egen religiøse identitet, er et krevende livsprosjekt. Det driver oss til et sterkt behov for hjelpere, enten de forstås som åndelige vesener eller som menneskelige veiledere og kursholdere.

Kirken utfordres

Mange ønsker å finne rom for seg selv med sin tro og sine spørsmål innenfor rammen av Den norske kirke eller et annet kristent trossamfunn. For kirken er dette gledelig. Men situasjonen utfordrer også kirken på flere måter. En utfordring er at kirkemedlemskapet for mange blir et passivt medlemskap, eller rettene sagt et medlemskap for de store anledninger i livet: dåp, konfirmasjon, vielse, begravelse. Samtidig går folk med en lengsel etter et "guddommelig nærvær og hjelp" i dagliglivets mange utfordringer. Ofte opplever de at kirken ikke er relevant i forhold til disse lengslene.

Gjennom de siste tiår har kirken innstilt seg på å virke i et stadig mer sekularisert samfunn. I det sekulariserte samfunnet var det minimal åpning for den åndelige dimensjonen av tilværelsen, og samtale om slike ting var henvist til det private rom.

Dette har skapt en åndelig språkløshet og tafatthet som går langt inn i kirken

Hva gjør kirken?

Kirkens oppgave er å møte menneskene der de

byVISJON & byMISJON

av Jens-Petter Johnsen,
direktør for Kirkerådet

er på sin vandring, lytte til dem med respekt og åpen nysgjerrighet og forsøke å veilede ut fra Bibelens ord, kirkens tro og kristne menneskers erfaring. En forutsetning for å nå fram er at kirken gjenvinner drivkraften til å søke videre inn mot livets sentrum – som ifølge kirkens tro er Den treenige Gud – og dypere i det åndelige livets kilder, i Bibelen, bønner, nattverd og fellesskap. Fremfor alt er det en utfordring for kirken å få fram at samtalen om det sant menneskelige, er samtalen om Gud. Og denne samtalen har rom for alle sider ved menneskelivet. Og Guds åpenbaring i Jesus Kristus er nøkkelen som åpner.

Er du et menneske å snakke med når livet gjør vondt?

Du trengs; du som kan lytte og være til stede. Være medmenneske, ikke ekspert.

Vi trenger flere frivillige medarbeidere til krise-telefon og SOS-meldinger. Tar du utfordringen? 2007 kan bli året du hjelper hundrevis, samtidig som du vokser selv. Inntakskurset gir deg kunnskapene du trenger.

Sjekk www.kirkens-sos.no/oslo, tlf. 22 57 89 06, eller send e-post: kirkenssos@skbo.no, så får du vite mer.

Åge Petter Christiansen, ny styreleder

Åge Petter Christiansen er valgt til styreleder i Stiftelsen Kirkens Bymisjon Oslo etter å ha vært styremedlem og nestleder i en årrekke.

Åge Petter Christiansen er en erfaren organisasjonsmann med bred bakgrunn fra kirkeliv og medier. Han har blant annet vært sjefredaktør i Vårt Land, programsekretær i NRK Radio og redaktør og personaldirektør i Dagbladet. Han leder nå sitt eget selskap "Hodejegerne" som rekrutterer ledere til medie- og kommunikasjonsbransjen.

- Dette er en flott og inspirerende anledning for meg til å være frivillig i Kirkens Bymisjon, sier styrelederen. Det jeg særlig vil legge vekt på som styreleder er å bidra til at Bymisjonen fortsatt er dyktige til å kommunisere en krevende medievirkelighet, og arbeide for at de mange medarbeiderne får utviklet sin kompetanse.

Varslet taktskifte i kampen mot fattigdom

Er det mulig å avskaffe fattigdommen i Norge?

Svaret var et rungende ja under Fattigdomshøringen 07, som Velferdsalliansen, FO og Kirkens Bymisjon arrangerte på Youngstorget i slutten av august.

50.000 barn i fattige familier. 5.500 bostedsløse. 530.000 nordmenn i familier med sosialstøttet hushold. Det er tallene fra "Norges synderegister" som ble listet opp under høringen. Barnefattigdommen er særlig dramatisk, påviste Karin Gustavsen Tvetene fra Høgskolen i Vestfold.

- Dårlige sosiale nettverk, mobbing, mistrivsel, dårlig helse og mangel på fritidsaktiviteter er noen av konsekvensene. Mye av fattigdommen må løses med strukturendringer – ikke med individuelle forklaringer, sa hun.

Boligutvikling og den såkalte "arbeidslinja", som er hovedsporet i myndighetenes fattigdomsbekjempelse, fikk mye fokus under høringen. Flere av innleiderne understreket sterkt at hele fattigdomsdebatten hviler på viktige grunnleggende holdninger om menneskesyn og verdighet: Ingen er mindre verdt selv om de ikke selv tjener til livets opphold.

Taktskifte

Det var finansminister Kristin Halvorsen som brukte ordet taktskifte om det som nå skjer fra politisk hold med den nevnte "arbeidslinja".

- Det er en økende forståelse for den gruppa som aldri kan komme til å leve av eget arbeid. Vi vurderer nå et inntektsgulv for alle, uansett livssituasjon – som tar utgangspunkt i SIFOs satser for livsopphold, sa Halvorsen.

Hun varslet også tiltak overfor folk som er rammet av gjeld og som er under press av en aggressive utlånsbransje.

- Forskjellene i Norge øker fordi de rikeste drar fra, sa finansministeren og understreket hvor viktig det er at de som står igjen utenfor arbeidsliv og velstand har rett til å bli behandlet med verdighet, gode trygder og klare rettigheter.

Bjarne Håkon Hanssen kom på talerstolen med et forslag om et nytt statlig råd for fattigdomsbekjempelse.

- Her kan regjering, brukerorganisasjoner og

Både finansminister Kristin Halvorsen og arbeids- og inkluderingsminister Bjarne Håkon Hanssen deltok på høringen. De varslet et taktskifte i fattigdomsbekjempelsen.

store ideelle organisasjoner samarbeide om virkemidler, sa Hanssen, og viste til god erfaring med lignende samarbeid på andre områder.

Han brukte mye tid til å presentere opplegget for NAV-reformen som nå er under etablering, og som skal gjøre det enklere for den enkelte sosialhjelpsmottaker å oppnå rettigheter i møte med velferdsordningene. I ordningen ligger også en kvalifiseringsstøtte som innebærer 133.000 per person per år i tillegg til andre støtteordninger.

Stiplet arbeidslinje

Bjarne Håkon Hanssen understreket både i debatt og hovedinnlegg at det kreves særlig tilrettelegging for folk som ikke kan arbeide. Til Kirkens Bymisjon ga han uttrykk for at det var godt å få sagt dette rett til brukergruppene uten filtrering av media.

- Så din arbeidslinje er "stiplet"?

- Ja. På dette området er jeg misforstått. Jeg mener sosialhjelp må være et middel til å komme over en kneik og komme videre, men jeg har stor forståelse for at mange aldri kan komme i arbeid, sa han.

Etter paneldebatt med Stortingspolitikere avsluttet arrangørorganisasjonene med lederepeller. Sturla J. Stålsett minnet om at der mennesker tror på hverandre og har tillit til hverandres plass og verdighet – der er alt mulig.

- Fattigdom kan fjernes. Hvis det ikke kan skje i Norge, hvor skal det da kunne skje?

tekst: Per Frogner foto: Atle Briseid

4 på fattigdomshøring:

- Hva mener du er det viktigste tiltaket mot fattigdom?

Jon Schau, komiker:

- Å få vekk moralismen! Folk må skjønne at "fattig" og "sleip" ikke er det samme. Vi trenger ikke moralske voktere og dommere.

Marit Solli, nestleder Fyrliset:

- Vi må se enkeltmennesket. Det har lett for å bli mange store ord, men jeg tror ikke vi kan bekjempe fattigdommen fra talerstolen. Vi må ned på grasrota. I bunn og grunn handler det om at de som iverksetter lovverket ser enkeltmennesket.

Bjørn Nuland, FAFO:

- Jeg tror ikke at ett tiltak er tilstrekkelig. Fattigdomsbekjempelsen må inn i all politikk, som skolepolitikk og helsepolitikk – ikke bare sosialpolitikk.

Inger Aguilar, Agenda X:

- Vi må få inn en likeverdighetstanke fra alle hold i samfunnet. Arbeid er viktig, men det forutsetter en holdningsendring. Jeg jobber med ungdom som ikke kommer inn i arbeidslivet på grunn av navn og bakgrunn. Dermed blir de overlatt til et system som er lite motiverende.

Sanserikt på Bekkelaget

I Bekkelagshjemets nye og vakre sansehage blir både smak, lukt, hørsel, syn og følelser stimulert.

Sansehagen, som ble åpnet i slutten av august, inneholder både lysthus, stakittgjerde, springvann og et vell av vakre, velsmakende og velluktende planter og blomster.

- Vi skaper ikke flere plasser ved sykehjemmet gjennom denne sansehagen, men vi høyner kvaliteten på de plassene vi har, sier institusjonssjef Aud Melaas Bregård.

Både rips, epler, jordbær og rabarbra, og en rik flora av blomster og stauder, har fått plass i hagen. Målet er at blomsterfloraen skal vokse år for år. Gjennom opphøydde bed får beboere som sitter i rullestol mulighet til å lukte på blomstene og smake på bærene. Små asfalterte veier gjør det enklere å bevege seg.

- Akkurat i år har vi ikke hatt tid til å drive frem den største blomsterfloraen, men til neste år skal dere få se på løkblomster, lover Bregård.

Pågangsmot og vaffelrøre

Arbeidet med å lage en sansehage startet for et drøyt år siden. Utstyrt med en god porasjon pågangsmot, fantasi og vaffelrøre klarte sykehjemmet å skrape sammen penger nok til å ansette både en hagearkitekt og en gartner – uten å måtte ta av driftsbudsjettet. Resultatet er blitt en hage som kan fremkalle minner og skape gode sanseopplevelser for beboerne.

- Vi ønsker å vise en annen side av eldreom-

Aud Melaas Bregård og Helge Janssen sjekker den første avlingen med epler i sansehagen på Bekkelagshjemmet. Ifølge rapportene var de ennå litt umodne og sure.

sorgen enn den som kom frem i mediene under valgkampen. Vi vil vise at våre beboere kan ha fine opplevelser på sykehjemmet, sier Bregård.

Ønsker flere sansehager

Både Bekkelaget menighet, som er sykehjemmets eier, og Kirkens Bymisjon, som er oppdragsgiveren, har støttet sykehjemmet i bestrebelsene. Bekkelagshjemmet er det første sykehjemmet i Kirkens Bymisjon som har laget en slik sansehage, men på sikt ønsker organisasjonen at

alle hager som omslutter Bymisjonens sykehjem skal være tilrettelagt på samme måte.

- Vi ønsker at det skal være naturlig å tenke sansehage, lysthus og sykehjem i en og samme tanke, sier generalsekretær Sturla J. Stålsett.

I første omgang skal Bekkelagshjemmet få tak i en snøskuffe slik at de ansatte og beboerne kan ta med seg varme tepper og toddy opp i det hvitmalte, lille lysthuset og bruke hagen om vinteren også.

tekst og foto: Atle Briseid

Muslimsk og kristen tro møttes på "Guds Basar"

Muslimsk og kristen tro møttes til felles gudstjeneste på Grønland torg – midt mellom boder med stridende politiske partier i valgkampen.

Bak den lille seansen sto Bymisjonscenteret i Tøyenkirken, Grønland menighet og Idara-minhaj-ul-quran moskeen.

- Det skjer mye religionsdialog i vår bydel, og vi ønsker å synliggjøre det gjennom en liten, stille stund som vi har kalt "Guds Basar", sa Sunniva Gylver, prest i Grønland menighet, da hun innledet den utradisjonelle gatedugstjenesten.

Deler av Grønlandsleiret var stengt i anledningen den internasjonale torgdagen denne lørdagen, og bydelen sydet av mennesker. Mange stoppet opp, enten fordi de kjente igjen religiøse sanger på ulike språk, eller fordi de ble nysgjerrige

av å se en imam side om side med en prest.

- Bazar er et gammelt persisk ord som rett og slett betyr markeds plass. En basar er et sted der mennesker møtes, og der mennesker møtes er også Gud, sa gateprest Carl Petter Opsahl.

Etter opplesning av religiøse tekster, en liten appell om religionsdialog, sang og musikk av sanggruppa Minhaj Fiza Nasheed og Tøyen duo, ble gudstjenesten avsluttet med lystenning på brosteinen. Imam Noor-Ahmed-Noor var blant flere muslimer som fant det naturlig å knele ned og delta i denne typiske bymisjonsaktiviteten. Deretter hilste alle hverandre med "Gud fred" – og ingen brydde seg om det var Allah eller Gud man refererte til.

Imam Noor-Ahmed-Noor hilser prest Sunniva Gylver med "Guds fred" under Guds Basar på Grønland torg.

tekst og foto: Atle Briseid

Imponert og sjokkert over norsk rusomsorg

Rådgiver i Kirkens Bymisjon, John Estdahl, blir intervjuet av tv-teamet fra National Geographic Channel på kafeen Møtestedet. Eric Strauss holder lydutstyret og Alana Berry stiller spørsmål.

Den amerikanske tv-kanalen National Geographic Channel var i sommer i Oslo for å lage et program om narkotikaens vei fra afghanske åkre til hovedstaden i verdens rikeste land. Journalistene ble både imponert og sjokkert over det de opplevde.

- Det skadereduserende arbeidet som Kirkens Bymisjon og den offentlige rusomsorgen bedriver i Oslo, er kommet lenger enn i USA. Blant annet var kafeen Møtestedet, Lønn som fortjent, magasinet =Oslo og sprøyteutdelingen veldig bra tiltak. Samtidig må jeg være ærlig og si at vi også ble sjokkert over ting vi opplevde i Oslo, sier Eric Strauss på telefon fra Washington D.C. Tv-teamet er i gang med å klippe sammen det times lange programmet som antakelig vil bli vist mot slutten av året.

- Hva ble du sjokkert over?

- Åpenheten. At rusaktiviteten foregikk så åpenlyst i gater og parker. Jeg

vet ikke om det er bra eller ikke. I USA er dette politisk, sier han.

Overrasket over sprøyterommet

Sprøyterommet i Tollbugata var en annen ting som overrasket amerikane- ren. Rommet der rusavhengige kan sette en dose under oppsyn av profesjonelle helsearbeidere, har skapt mye debatt også i Norge.

- Jeg vet at dette er et tiltak som også overrasker nordmenn, og jeg vet ikke om det er et positivt eller negativt tiltak. Oslo var jo overdosehovedstaden i Europa, så noe radikalt måtte vel gjøres. Men jeg synes det er vanskelig å avgjøre konsekvensen av tiltaket, sier han.

- Hvordan er rusomsorgen i USA?

- Jeg har ikke full oversikt, fordi arbeidet varierer fra stat til stat. Så vidt jeg vet er det få organiserte programmer fra myndighetenes side, sier han.

Rekordproduksjon

National Geographic Channel dro til Afghanistan og Norge for å sette fokus på at produksjonen av opium i Afghanistan har økt dramatisk de siste seks årene. Det krigsherjede landet produserer nå 95 prosent av all opium i verden, ifølge en FN-rapport.

- Jeg vil ikke si at krigen er direkte ansvarlig for situasjonen, men det er helt klart at strategien med å bekjempe opiumproduksjonen virker ikke. Jo fortere folk forstår dette, jo bedre er det. Bøndene i Afghanistan sier at de ikke har noe annet valg, så det kreves et stort økonomisk grep å snu dette. Hva betyr utviklingen for fremtiden? Blir flere avhengige? Blir de økonomiske problemene større, spør han.

National Geographic Channel ønsker også å sette fokus på at noen av landene som blir hardest rammet av utviklingen, er muslimske land som Iran og Pakistan.

- I disse landene er avhengigheten per capita høyest i verden fordi stoffet er både billig og lett tilgjengelig, sier han.

Programmet er ennå ikke satt opp på sendeplanen. Ifølge Strauss vil det tidligst bli vist i slutten av oktober eller begynnelsen av november.

tekst: Atle Briseid foto: Per Frogner

Kirkens Bymisjon sier ja til felles ekteskapslov

Kirkens Bymisjon støtter forslaget om en felles ekteskapslov for homofile og heterofile par, og vil arbeide for at Den norske kirke skal gi sitt ja til å vie homofile par.

"Vi håper og tror at dette på kortere og lengre sikt kan bidra til å fjerne fordommer, minske stigmatisering og diskriminering overfor homofile og lesbiske, og deres familier. Og vi mener dette bidrar til å fornye og styrke ekteskapets stilling i vår tid", skriver Kirkens Bymisjon i sin høringsuttalelse som ble sendt til Barne- og familiedepartementet tirsdag 5. september.

Juridisk likestilling

"Vi mener videre at en felles betegnelse 'ekteskap' for både likekjønnede og ulikekjønnede par slik forslaget legger opp til, er å foretrekke. Vi vil imidlertid understreke at det er den prinsipielle juridiske likestillingen mellom likekjønnede og ulikekjønnede som er det avgjørende poenget, ikke ens terminologi.

Den foreslåtte omdefineringen av den religiøst og emosjonelt ladede ter-

men 'ekteskap' kan komme til å utløse så mye motstand i brede kretser, at det undergraver den ønskede signaleffekt, og i stedet fører til økt polarisering og dermed ny stigmatisering. Dersom det skulle vise seg å være tilfelle, bør Departementet sekundært velge å beholde distinksjonen ekteskap/partnerskap, men gi de to samme juridiske vern og etiske dignitet og anerkjennelse", skriver Kirkens Bymisjon.

Ønsker vielse av homofile

Høringsuttalelsen, som er lagt ut på Bymisjonens nettsider, avsluttes med en tydelig bekreftelse av organisasjonens standpunkt: "Kirkens Bymisjon vil arbeide for at Den norske kirke skal gi sitt ja til å vie homofile par som ønsker å inngå et gjensidig forpliktende løfte om varig troskap, og bekrefte og feire dette offentlig gjennom en gudstjenestelig markering".

Musikalsk eventyr og adventstemning i Gamle Logen

1. og 2. søndag i advent er det igjen duket for musikalske opplevelser i Gamle Logen. "Amahl og de hellige tre konger" av Gian-Carlo Menotti. En vakker historie om en funksjonshemmet gutt som i sine drømmer får besøk av de vise menn, og gir sin aller viktigste eiendel som gave til barnet i krybben.

"Amahl og de hellige tre konger" er en gjentakelse av en svært vellykket, gripende og humorfylt oppsetning fra noen år tilbake. De involverte sangere og musikere er av Norges beste, og kostymene er utlånt fra Agder Teater. Både sangere, musikere, arrangører, konsertarena og sponsorer bidrar ut fra en dugnadstanke. Dette gjelder ikke minst kunstnerisk ansvarlig Liv Ragnhild Sømme Torneberg og Finn Røgenæs som arrangerer konsertene for 19. året på rad!

Etter pausen, hvor det serveres gløgg og pepperkaker, får vi høre "Jol" (fra Haugtussa) som leses av skuespiller Ola B. Johannessen, og så følger delen med tradisjonell norsk og internasjonal julemusikk og -sang. Hele konserten ledes av konferansier Sven Torneberg.

Adventskonsertene er det enkeltarrangementet som gir størst inntekter til Kirkens Bymisjon i løpet av året. Konsertene har etablert seg som en tradisjonsrik, vakker og stemningsfull adventsopplevelse, og det lønner seg å være tidlig ute med å bestille billetter; konsertene er de siste årene blitt raskt utsolgt!

Bestill billetter hos Billettservice på telefonnr. 815 33 133, eller direkte hos Gamle Logen på telefonnr. 22 33 44 70.

Årets adventskonsert er en ønskereprise av den svært vellykkede og gripende oppsetningen fra noen år tilbake om "Amahl og de hellige tre konger". Foto: Arkiv

Lys i mørket-aksjonen 2007

Også i år markerer Kirkens Bymisjon advent og jul i byen med "Lys i mørket"-aksjonen. Vær oppmerksom på datoene allerede nå. Her blir det muligheter til å delta både i kulturaktiviteter, innsamlingsaksjon og frivilligarbeid.

Program:

Søndag 2. desember, kl. 14

Adventkonsert i Gamle Logen.

Billettbestilling på tlf. 22 33 22 66 (Gamle Logen) eller 815 33 133 (Billettservice).

Torsdag 6. desember, kl. 7-17

Markering på Oslo S. Vi serverer kaffe og kaker til de reisende, og lager julestemning i avgangshallen.

Søndag 9. desember, kl. 14

Adventkonsert i Gamle Logen.

Billettbestilling på tlf. 22 33 22 66 (Gamle Logen) eller 815 33 133 (Billettservice)

Torsdag 13. desember, kl. 16.30

Lucia-tog i Oslo sentrum.

Åpning av Stallen på Jernbanetorget kl. 17.30

Fredag 14. desember - mandag 24. desember

Stallen på Jernbanetorget er åpen i tidsrommet kl. 12-18 hver dag.

Søndag 23.3:

Gategudstjeneste ved Betlehemsstallen (se annonse i avisene)

Mandag 24. desember

Julaftenfeiring i Bymisjonssenteret i Tøyenkirken og i Trefoldighetskirken.

Julegaver med mening

"Gi noen et godt nytt år til jul", er vår oppfordring til næringslivet i årets julegavebrosjyre. Vi oppfordrer bedrifter til å gi 100 middager, 300 suppeporsjoner eller hjelp til barn og unge. På denne måten konkretiserer vi vårt daglige arbeid ved våre virksomheter. Måltidsfellesskap, arbeid og en kopp kaffe er viktige elementer i relasjonen til våre brukere og gjester.

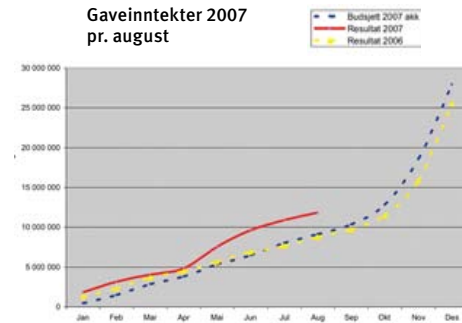

Vi inviterer også næringslivet til å kjøpe våre julekort/kunstkort og andre salgsprodukter. Alle julekort er laget etter tillatelse fra kjente norske kunstnere, og all inntekt av salget går til Kirkens Bymisjon. Nytt av året er en ny juleplate med Carola, spilt inn i Betlehem (utgis av Kirkelig Kulturverksted).

Gaver i 2007

Gaveinntekter 2007 pr. august

ANSATTE I INNSAMLINGSAVDELINGEN:

Hans Jacob Torkildsen, innsamlingsleder
Arbeider med kampanjer og markedsaktiviteter

Hans.Jacob.Torkildsen@skbo.no
Telefon: 22 36 55 32

Merete Anker, konsulent
Arbeider med Lys i Mørket, faste givere, minnegaver, anledningsgaver

Merete.Anker@skbo.no
Telefon: 22 36 55 55

Henning Høiner, prosjektleder
Arbeider overfor næringslivet og med våre salgsprodukter

Henning.Hoiner@skbo.no
Telefon: 22 36 55 55

Ada Marie Magnæs, kundekonsulent
Arbeider med innsamlingsarbeid og samarbeid med næringslivet

Ada.Marie.Magnaes@skbo.no
Telefon: 22 36 55 29

Anne Gundersby Djup, markeds konsulent. Arbeider med database, rutiner og økonomi

Anne.Gundersby.Djup@skbo.no
Telefon: 22 36 55 21

SVARSKJEMA «BYMISJON»

Ververens navn: ..... Postadresse: .....

Jeg ønsker å bli **FAST GIVER** med kr: ..... per: måned kvartal halvår år

Jeg vil betale gjennom: avtalegiro tilsendt giro

Ditt kontonummer ved avtalegiro (11 siffer):

Navn: .....

Adresse: .....

Postnr.: .....

Poststed: .....

Underskrift: .....

Givernummer (fylles ut av Kirkens Bymisjon)

Andre beskjeder til Kirkens Bymisjon:

Jeg ønsker ikke bladet "Bymisjon" tilsendt, men vil fortsette å være giver.

Jeg ønsker å få tilsendt informasjon om:

- Kirkens Bymisjon (verdidokument)
- Fast givertjeneste - LYSGLIMIT
- Anledningsgaver
- Minnegaver
- Testamentariske gaver
- Annet:

Mottakers kontonummer:
7011 05 18593

Porto er betalt

Kirkens Bymisjon

Svarsending 1012
0090 Oslo

En god morgen gir en god dag

I juni reiste beboere og ansatte fra hybelhuset J49 til idylliske Kjerringøy. I Tårnvika ble det tid til grilling av pølser og en kaffetår.

At frokosten er dagens viktigste måltid, har Kirkens Bymisjon i Bodø tatt på alvor: Hver morgen møtes beboerne på hybelhuset "J49" til en god og næringsrik frokost mens de planlegger dagens gjøremål. Prosjektet kalles de "God morgen – God dag".

I ni år var hybelhuset "J49" en bolig for personer i aktiv rus. Så bestemte Bodø kommune at huset skulle være et tilbud til personer som går på Metadon og Subutex, og i den forbindelse søkte Kirkens Bymisjon i Bodø om midler til prosjektet "God morgen – God dag".

Hver morgen, mandag til fredag, møtes nå beboerne rundt frokostbordet. I løpet av måltidet planlegger de sammen hva de skal bruke dagen til. Det kan dreie seg om kurs, hobbyer eller job-

brelaterter aktiviteter.

- Gjennom "God morgen – God dag" får beboerne en hyggelig og næringsrik start på morgenen. Det håper vi bidrar til at beboerne også opplever resten av dagen som en god dag, sier prosjektleder Cato Moan.

Som en fast aktivitet i tillegg til fellesfrokosten, har prosjektet leid svømmehall en gang i uka, slik at beboerne får oppfrisert sine svømmekunnskaper.

- Dette er forløpig de faste aktivitetene, men etter hvert regner vi med at det vil komme flere faste poster på programmet. Men de spontane aktivitetene vil få stor plass i prosjektet, sier han.

Tur til Kjerringøy

I tillegg planlegges det turer i skog og mark eller aktiviteter som for eksempel konserter, utstillinger, biljard, bowling eller kino. Sammen drar de også jevnlig på turer til omkringliggende steder. I midten av juni var de på Kjerringøy i godværet. De besøkte både Tårnvika og handelsstedet som

har vært brukt som kulisser i NRK-produksjoner av Hamsuns romaner. Gjengen har også vært i Sulitjelma, med innlagt gruvebesøk.

I full drift

"God morgen – God dag" startet opp i mai, da Bymisjonen fikk penger til ett års drift fra Sosial- og helsedirektoratet. I tillegg til prosjektleder Moan, ansatte Bymisjonen også prosjektmedarbeider Carl Eliassen. Eliassen er lokal leder for Marborg og LAR-bruker på syvende året.

I oppstarten dreide arbeidet seg om å kartlegge beboernes interesser, og ansettelsen av Eliassen gjorde det enklere å komme i dialog med de aktuelle brukerne. Fra 3. september var prosjektet i full drift.

tekst og foto: Carl Eliassen

Bymisjonkryssord

				GIS I KIRKEN		EN STÅLSETT RED-ØSKAPET		TAL-ENT-ENE		UREN-SLIGE PER-SONER		STIRR-VILT TANK-ER	
HVA ER VALER-ENGEN BO OG SERVICE				SPORT		TV-EN HODE-PLAGGET		DENER PLAG-SOM		FUGL		REX, KONGE	
DYP KLØFT				FJERN-SYN		PREPO-SISJON		JUSTIS-MINISTER		TRANG, BE-CJÆR			
FUG-LER				ROMER-TALL 50		LOKAL-FØREN-INGEN							
SNÅLE				VOKS GODT A SPISE		EN MILLIARD DEL		RAPTUS		BERT			
DRIKK				TRAN-SPORT-SEL-SKAP		STREY-DE		TURID FOSS		KIRKE-ARR-ANGE-MENT		KULE-IVER, UMHU	
BILKJ. TEGN THAI-LAND				OKSY-GEN						LITT BØYD		BILKJ. TEGN SPANIA	
				BIL-LØP						SHILE			
ØST-LANDS-LAND-SKAP												LAND	
TRANGT, LITE				FOR-FED-RENE		SYLTE-AGUR-KER						PATT (OMV-ENDT)	
				HIG		AKSJE-SEL-SKAP (ENG-ELØK)				HUS-DYR			
				FLATE-MÅL									
L				ÆR-FUGL-HUNN		INTER-JEK-SJON		PRON-OMEN (NY-NORSK)		ROMER-TALL 500		FRANSK ELV	
TEPPE				TYTTE									

Kryssordforfatter: Rolf Bangseid.

Klipp ut og send kryssordløsningen til Kirkens Bymisjon, Tollbugt. 3, 0152 Oslo, innen 25. oktober.

Navn.....

Adresse:.....

Løsning nr. 3-2007										B	B
					R	A	L	P	E	H	Ø
		O			A	R	O	A	A	V	
K	O	O	R	D	I	N	A	S	J	O	N
V	R	E	D	I	I	I	N	T	E	L	
E	K	S	A	M	E	N	S	F	E	B	E
R	E	I	O	R	A	T	O	R	I	U	M
B	E	S	N	A	R	E	L	R	O	R	
N	T				K	K	R	O	P	P	
S	E	L	O	T	E	N	E	A	K	S	E
K	R	I	M	I	N	A	L	O	M	S	O
O	T	R	E	G	R	E	N	S	E	R	A
A	M	S	T	E	R	K	R	O	E	T	Ø

VINNERNE AV KRYSSORDET FÅR BAKEBOKA "GI OSS I DAG"

Boka er utgitt i samarbeid med Kirkens Bymisjon og inneholder "Norges beste oppskrifter på brød og kaker" – både fra bymisjonskjøkenene og fra profesjonelle bakere og kokker. I tillegg får du livfulle glimt av både miljø og matstell i Bymisjonens kafear og treffsteder. Boka fikk nylig diplom i en prisutdeling for god bokdesign! Løs kryssordet, send inn og bli med i trekningen!

VI GRATULERER VINNERNE AV OPPGAVEN I FORRIGE NUMMER.

- Karl Otto Welle** 1359 Eiksmarka
- Aina Aas Wenger** 0369 Oslo
- Aase Blakkisrud** 2080 Eidsvoll

B-PostAbonnement

Så mye smerte – så mye håp

Noen glimt fra et liv.

*De som har tråkket stiene er døde,
brønnen er grodd igjen og alle hus
er seget i søvn som overtrette barn.
Men rosentreet som de plantet her i håpets tid
står ennå hjerterødt midt i sin neslehage
og leser sine dikt for trost og kråke
og brenner sine lys for mose, rust og møll
i juni måned.*

Slik skrev Rolf Jacobsen – og jeg sitter her og lar den tunge duften fra rosebusken omhulle meg. Jeg gikk på den ved en tilfeldighet. Fulgte en gammel sti. Huset var forlatt og jeg vet ikke om det var rosebusken som holdt veggen oppe eller om det var veggen som holdt busken på plass. Et vakkert par var det i alle fall. Dypt røde blomster. Noen humler surrer rundt blomstene på jakt etter blomstens søte nektar. De som har tråkket stiene er døde...

Vi satt på Huk. På nakenstranda. Han var egentlig for dårlig til å være der og krøp sammen i rullestolen. Høstsola ga fortsatt litt varme, men det var godt å ha klær. Vi fulgte Danskebåten med øynene.

- Jeg ville ha en siste tur hit. Her har jeg vært mye. Kroppen var sterk og brun da. Hver gang jeg så båten drømte jeg meg nedover autobahn med røffe trailersjåfører. Han lo.

- Vi får ta en siste drøm.

Og det gjorde vi, til båten ble borte og vi trillet tilbake til bilen og Ullevål.

Det er mye håp i en tur til håpets tid. Det er mye håp i en så sterk vilje til liv. Det er ikke bare den første gang som gir småting rang; det er også den siste.

Nei, vi var på Hafjell. Vi slet oss fram 500 meter i flat lende. Akkurat så langt at vi ikke kunne se hytta lenger. Det var ingen perfekt diagonalgang, men en innbitt vilje og et voksende raseri over en kropp som ikke ville lys-tre, var det som drev han framover. Bak svingen ble vi skifolk i vinterNorge med stormkjøkken, buljong og kvikkklusj.

- Jeg greide det. Jeg ville det. Jeg skulle ha en skitur til.

Det er mye håp i en tur til håpets tid. Det er mye håp i en sterk vilje til liv.

Bymisjonsprest Helge Fisknes startet "Aksept - senter for alle berørt av hiv" for 20 år siden.

Nei, vi var på Ullevål, en stille kveld. Vi satt i vinduskarmen og så ut på Kirkeveien.

- Jeg elsket han, sa hun, jeg tror jeg gjør det fortsatt. Blikket ble smilende. – Utrolig godt å kjenne kroppen hans mot min. Hun skar en grimase: - Ingen av oss visste at et virus hadde sneket seg inn i favntakene våre. – Men vi hadde det så fint.

Igjlen ble vi omsluttet av håpets tid. Nå kom den i en vinduskarm.

Tre scenarier. Tre som skulle vært her. Noen glimt fra det som er Aksepts historie.

20 år. Så mye glede. Så mye smerte. Så mye latter. Så mye livslyst. Så mye fortvilelse. Så mye kraft og så mye kjærlighet og så mye håp.

Et lite virus snek seg inn i det rommet hvor vi er mest sårbare. I det rommet hvor vi hengir oss til gleden, hengivenheten, leken og kjærligheten. Der vi strekker oss mot hverandre – der vi gir og får. Det er det rommet vi alle søker og vi alle lengter etter og når vi er der, er vi der vi skal være. Kanskje det er det stedet i livet hvor vi mest av alt ønsker å være – og er - mest ubeskyttet – og nettopp der angriper viruset og vi må beskytte oss. Noe mer djevelsk utpekert er det umulig å tenke.

Ta på meg så jeg kjenner at jeg lever. Hvisk navnet mitt sakte. Igjen og igjen. Så jeg vet at jeg er til.

Om jeg er skeiv eller rett? Om jeg er homo eller hetero? Om jeg er bi eller trans? Om jeg er rusa eller streit? Om jeg er positiv eller

negativ?

Vær så snill, ikke spør – bare ta på meg så jeg kjenner at jeg lever og hvisk navnet mitt sakte, igjen og igjen, så jeg vet at jeg er til.

Det er da det blir håpets tid. Så benytt sjansen og la oss gi hverandre en bekreftelse på at vi lever. En omfavelse er det minste.

Det er fortsatt håpets tid.

tekst: Helge Fisknes

På vår side

På vår side trykker vi ord og uttrykk fra deltakerne i Bymisjonens mange tiltak og virksomheter. Denne gangen er det bymisjonsprest Helge Fisknes som formidler minner og ord fra noen av dem han fulgte mot livets slutt gjennom "Aksept – senter for alle berørt av hiv". Han var den første lederen av senteret. Aksept feirer 20 år i år, og denne teksten ble framført på hagekonsernten ved senteret i sommer for mer enn 1000 frammøtte.